

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

**ОДЕСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

Кафедра української та іноземних мов

**Методичні розробки
лексико-граматичного матеріалу
з англійської мови для вступників до
ОРІДУ НАДУ при Президентові України**

Рецензенти:

Пуленко І.А.. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов ОРІДУ НАДУ при Президентіві України.

Жаборюк І.А. – кандидат філологічних наук, доцент кафедри германської філології та методики викладання іноземних мов Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К.Д.Ушинського.

Рекомендовано до друку Науково-методичною радою Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України (протокол № 5 від 2013).

Методичні розробки лексико-граматичного матеріалу з англійської мови для вступників до ОРІДУ НАДУ при Президентіві України / Укладачі: Т.П. Сазикіна, І.А. Черняєва, Є.М. Яцун. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2013. - 57 с.

Методичні розробки містять основні матеріали стосовно граматичних явищ сучасної англійської мови, лексико-граматичні вправи для закріплення матеріалу та тести. Наприкінці надано ключі до вправ та таблицю неправильних дієслів. Методичні розробки можна використовувати як для самостійної роботи, так і під час аудиторної роботи з викладачем.

© ОРІДУ НАДУ при
Президентіві України.
Сазикіна Т.П., Черняєва
І.А., Яцун Є.М., 2013

Вступ

Методичні розробки призначаються для вступників на спеціальності «Державне управління» до ОРІДУ НАДУ.

Розробки складаються з 18 розділів. На початку кожного розділу надається певна інформація стосовно основних граматичних явищ сучасної англійської мови, засвоєння якої необхідно для правильної побудови висловлювань, ведення бесіди, розуміння англомовних текстів.

Після кожного розділу надаються граматичні та лексико-граматичні вправи, які спрямовані на розвиток умінь та навичок мовлення, сприяють удосконаленню знань, умінь і практичних навичок з точки зору вивчення граматики англійської мови. Окрім них, є також вправи на розпізнавання граматичних явищ, які мають бути засвоєні рецептивно.

Всі ці завдання передбачують, головним чином, самостійну роботу вступників.

Особлива увага приділяється наступним граматичним явищам: загальне правило утворення множини іменників, типи займенників, об'єктний відмінок особових займенників, дієслово (прості часи, теперішній подовжений час, теперішній перфект ний час, модальні дієслова, умовний спосіб), артикль, прикметник, числівник та прислівник. Оскільки посібник розрахований на абітурієнтів з українською мовною базою, граматичні явища англійської мови надані в зіставленні з відповідними явищами граматичної будови української мови.

У процесі вивчення англійської мови часто доводиться зустрічатися з труднощами як у розумінні значення вжитих у тексті прийменників, так і в правильному вживанні їх у розмовній мові і на письмі. Посібник подає відомості про вживання найголовніших прийменників, які ілюструються прикладами, які розкривають смислову багатогранність англійської мови і широку гаму відтінків, яку створюють прийменники. Комплекс вправ дають змогу закріпити вивчений матеріал.

Наприкінці посібника надано ключі до вправ та таблицю нестандартних дієслів.

Розділ 1

The Noun (ІМЕННИК)

УТВОРЕННЯ МНОЖИНИ ІМЕННИКІВ

1. Іменники в англійській мові поділяються на обчислювані (countable nouns) і необчислювані (uncountable nouns).

Обчислювані іменники означають предмети, які можна полічити: **a chair** *стілець*, **an engineer** *інженер*, **a question** *запитання*.

Необчислювані іменники — це назви речовин і багатьох абстрактних понять, які не піддаються лічбі: **water** *вода*, **milk** *молоко*, **freedom** *свобода*, **friendship** *дружба* та ін.

Обчислювані іменники вживаються в однині (the singular) і множині (the plural). Необчислювані іменники форми множини не мають.

a wolf *вовк* — wolves

a knife *ніж* — knives

a half *половина* — halves

a life *життя* — lives

Ці форми множини треба запам'ятати, тому що у багатьох іменниках цього ж типу множина утворюється за загальним правилом — додаванням закінчення -s без зміни f на v, наприклад:

a roof *дах* — roofs

a kerchief *хустка* — kerchiefs

a chief *ватажок* — chiefs

a safe *сейф* — safes

2. Множина деяких іменників утворюється зміною кореневого голосного (без додавання закінчення):

a man *чоловік* — men

a woman *жінка* — women

a foot *нога* — feet

a tooth *зуб* — teeth

a goose *гуска* — geese

a mouse *миша* — mice

a child *дитя* — children

3. Іменники sheep *вівця*, deer *олень*, swine *свиня*, fish *риба* та назви деяких порід риб мають однакову форму в однині і множині.

ПРИСВІЙНИЙ ВІДМІНОК (The Possessive case)

Присвійний відмінок відповідає на питання whose (*чий? чия? чиє? чий?*)

Присвійний відмінок однини утворюється додаванням до іменника апострофа і закінчення -s.

Jack`s friends *друзі Джека*

my uncle`s house *дім мого дядьки*

Якщо іменник в однині закінчується на -s, -ss, -x, то на письмі в присвійному відмінку додається здебільшого тільки апостроф, хоча звичайне позначення -'s також можливе; в обох випадках закінчення вимовляється [iz]:

James` (або James`s) coat *пальто Джеймса*

Якщо іменник у множині закінчується на -s, то в присвійному відмінку

множини до нього додається лише апостроф, а у вимові ніяких змін не відбувається: the pupils` meeting зустріч учнів.

Якщо іменник у множині не закінчується на -s, то його присвійний відмінок утворюється так само, як і в однині, тобто додаванням -'s: Women`s Day.

Exercises

Exercise 1. Give the plural of the following nouns.

cap, task, port, pipe, lake; comb, pig, hand, song, tube, name, meal, glove, room; day, letter, door, opera; country, city, duty, industry; life, leaf, shelf, loaf; potato, Negro, photo, zero; dress, bus, wish, rose, fox, page.

Exercise 2 Give the singular of the following nouns.

lips, logs, rabbits, painters, lines, times, slopes, kites, passes, phrases, types, dishes, countries, melodies, lorries, calves, wives, halves, knives, heroes, cargoes.

Exercise 3. Change the number of the italicized nouns and make all other necessary changes.

1. The *child* is playing in the yard. 2. The *story* was very interesting. 3. We came up to the *woman* who was working in the garden. 4. The *match* will be held in Moscow. 5. The *goose* is in the yard. 6. The *lorry* passed by. 7. The *tomato* is ripe. 8. The *book* is on the shelf. 9. This *watch* was made in Penza. 10. The cat caught *a mouse*.

Exercise 4. Replace the of-phrase by the possessive case where possible.

1. the pen of our teacher; 2. the window of this room; 3. the bicycle of Tom; 4. the toy of her child; 5. the back of the chair; 6. the order of the captain; 7. the bags of her pupils; 8. the banks of the river; 9. the arrival of the actors; 10. the father of Dick.

Exercise 5. Paraphrase the following using the Possessive Case.

1. the pen that belongs to Jack; 2. the camera that belongs to my friend; 3. the books that belong to her pupils; 4. the shoes that belong to the girl; 5. the flats that belong to the workers; 6. the car that belongs to this manager; 7. the coat that belongs to his brother; 8. the watch that belongs to the teacher.

Розділ 2. The Pronoun (Займенник).

1. Особові займенники (Personal pronouns).

Особові займенники в англійській мові мають два відмінки: називний (the Nominative Case) і об'єктний (the Objective Case).

Називний відмінок

Об'єктний відмінок

I я

me мене, мені

he	він	him	його, йому
she	вона	her	її, їй
it	воно (він, вона)	it	його, йому, її, їй
we	ми	us	нас, нам
you	ви, ти	you	вас, вам, тебе, тобі
they	вони	them	їх, їм

2. Присвійні займенники (Possessive pronouns)

Присвійні займенники мають дві форми : залежну (conjoint) і незалежну (absolute).

Залежна форма	Незалежна форма	Українські відповідники
My	mine	мій, моя, моє, мої
His	his	його
Her	hers	її
Its	-	його (середній рід), її
Our	ours	наш, наша, наше, наші
Your	yours	ваш, ваше, ваша, ваші
Their	theirs	їхній, їхня, їхнє, їхні

3. Зворотні займенники (Reflexive pronouns)

Зворотні займенники утворюються додаванням закінчення - self (в одніні) і selves (в множині) до присвійних займенників my, your, our, особових займенників у об'єктному відмінку him, her, it, them та неозначеного займенника one: myself, yourself, himself, herself, itself, ourselves, yourselves, themselves, oneself.

Деякі слова із зворотними займенниками перекладаються на українську мову зворотними дієсловами з часткою – ся(-сь):

I dressed myself.

Я одяглася.

4. Кількісні займенники

а) До кількісних займенників належать : many, much (багато), few, little (мало), a few, a little (кілька, трохи).

Many і *few* вживаються перед обчислюваними іменниками в множині.

There are many students in the room.

У кімнаті багато студентів.

She has few notebooks.

У неї мало зошитів.

б) Займенники *much* та *little* вживаються перед необчислюваними іменниками.

There is much snow on the ground.

На землі багато снігу.

I have very little time.

У мене дуже мало часу.

с) Наявність неозначеного артикля перед *few* і *little* змінює їх значення. *Few* і *little*, вжиті без артикля, означають малу, недостатню кількість, що підкреслює наявність певної, хоч і невеликої кількості.

We have a little sugar.

У нас є трохи цукру.

They have a few envelopes.

У них є кілька конвертів.

5. Неозначені займенники (Indefinite pronouns)

а) Займенник *some*, вжитий перед обчислюваним іменником у множині або замість нього, означає *кілька, деякі, дехто*:

There are some shops in our village.

У нашому селі є кілька крамниць.

б) Перед обчислюваними іменниками в однині *some* означає *який-небудь*:

I read it in some magazine.

Я прочитав це в якомусь журналі.

с) З необчислюваними іменниками *some* означає *деяка кількість*:

Don't forget to buy some butter.

Не забудь купити масла.

д) Займенник *any* означає *який-небудь, скільки-небудь*. На українську мову здебільшого не перекладається:

Are there any mushrooms there?

Там є гриби?

We haven't got any sugar.

У нас нема цукру.

6. Складні неозначені займенники.

Займенники *some, somebody, someone, something* вживаються:

а) у стверджувальних реченнях:

There is somebody in the room.

В кімнаті хтось є.

б) Займенники *any, anybody, anyone, anything* вживаються:

У запитаннях без питального слова і в заперечних реченнях:

Do you know anything?

Ви що-небудь знаєте?

I don't see anything.

Я не бачу нічого.

У стверджувальних реченнях *any* має значення будь-який, *anybody* - будь-хто, *anything* - будь-що.

You can have anything you like.

Можеш взяти все, що тобі подобається.

Exercises

Ex.1. Complete the sentences. Use *I/me/he/him/her/them* etc.

1. Who is that woman? Why are you looking at ...?
2. 'Do you know that man?' 'Yes, I work with
3. 'Where are the tickets?' I can't find
4. I can't find my keys. Where are ... ?
5. We're going out. You can come with
6. Sue likes music. ... plays the piano.
7. I don't like dogs. I'm afraid of
8. I'm talking to you. Please, listen to me.

Ex. 2. Put in *my/our/your/his/her/their/its*.

1. Do you like ... job?
2. I know Mr. Watson but I don't know... wife.
3. Mr and Mrs Baker live in London. ... son lives in France.
4. We're going to have a party. We're going to invite all ... friends.
5. Ann is going out with ... friends this evening.
6. I like tennis. It's ... sport.
7. 'Is that ... car?' 'No, I haven't got a car.'
8. I want to phone Ann. Do you know ... phone number?

Ex. 3. Put in *much* or *many*.

1. Did you buy ... food.	5. Did ... students fail the exam?
2. There are not ... hotels in this town.	6. Paula hasn't got ... money.
3. We haven't got ... petrol.	7. I didn't eat
4. Were there ... people on the train?	8. I haven't seen Tom for ... years.

Ex.4. Put in *little / a little/few/ a few*.

1. There was ... food in the fridge. It was nearly empty.
2. 'When did Sara go out?' '... minutes ago.'
3. I need ... time to think about it.
4. There was ... traffic, so we arrived earlier than we expected.
5. The bus service isn't very good at night – there are ... buses after 9 o'clock.
6. 'Would you like ... soup?' 'Yes, ... , please.'
7. I'd like to practice my English more but I have ... opportunity.

Ex. 5. Put in *some* or *any*.

1. I bought ... cheese but I didn't buy ... bread.
2. I'm going to the post-office. I need ... stamps.
3. There aren't ... shops in this part of town.
4. George and Alice haven't got ... children.
5. Have you got ... brothers or sisters?
6. There are ... beautiful flowers in the garden.
7. Do you know ... good hotels in London?
8. ``Would you like ... tea?`` ``Yes, please.``
9. When we were on holiday, we visited ... very interesting places.
10. Don't buy ... rice. We don't need
11. I went out to buy ... milk but they didn't have ... in the shop.
12. I'm thirsty. Can I have ... water, please.

Ex. 6. Put in *somebody nowhere /anything/* etc.

1. It's dark. I can't see
2. Tom lives ... near London.
3. Do you know.... About computers?
4. I can't hear
5. What are you doing here? - I'm waiting for
6. Please listen carefully. There's ... I want to tell you.
7. ``Did ... see the accident?`` ``No,
8. We weren't hungry, so we didn't eat
9. ``What is going to happen?`` - ``I don't know. ... knows.``
10. ``Do you know ... in London?`` - ``Yes, a few people.``

Розділ 3.

ДІЄСЛОВО

SIMPLE/INDEFINITE TENSES (ПРОСТІ/НЕОЗНАЧЕНІ ЧАСИ)

Прості/неозначені часи вживаються для вираження дії, що відбувається в теперішньому, минулому чи майбутньому часі, але не вказують на її характер, тривалість, завершеність чи передування іншій дії або певному моменту в минулому чи майбутньому. Дієслова в неозначеному часі можуть перекладатися на українську мову дієсловами доконаного й недоконаного виду.

Present Simple дієслів *to be* і *to have*

Дієслово *to be* в Present Simple

Дієслово *to be* *бути* характеризується великою частотою вживання і як повнозначне дієслово, і як допоміжне, [що служить для утворення різних ся не за загальним правилом:

однина
I am

множина
we are

you are
he is
she is
it is

you are
they are

У розмовній мові здебільшого вживаються скорочені форми: I'm , you're , he's , she's , we're , they're.

У питальній формі дієслово *to be* ставиться перед підметом:

Are you a doctor?	Ви лікар?
Is your wife at home?	Ваша дружина вдома?

У заперечній формі після дієслова *to be* ставиться частка *not*:

She is not my friend.	Вона не моя подруга.
You are not happy.	Ви нещасливі.

Дієслово *to have* в Present Simple

Дієслово *to have* теж вживається і як повнозначне, і як допоміжне. Воно служить для утворення різних часових форм інших дієслів. У Present Simple дієслово *to have* відмінюється так:

однина	множина
I have	we have
you have	you have
he has	they have
she has	
it has	

У питальній формі дієслово *to have* ставиться перед підметом:

Have you many friends here?	У вас тут багато друзів?
Has she a ball?	У неї є м'яч?

Заперечні речення з дієсловом-присудком *to have* будуються двома способами:

а) із заперечною часткою *not*:

I have not a red pencil.	У мене нема червоного олівця.
--------------------------	-------------------------------

б) із заперечним займенником *no*:

I have no brothers.	У мене немає братів.
---------------------	----------------------

Примітки

1. Якщо дієслово *to have* входить до складу виразів *to have breakfast* *снідати*, *to have lunch* *обідати*, *to have dinner* *вечеряти*, *to have tea* *пити чай* та ін., питальна й заперечна форми речень з цими виразами в Present Simple утворюються за допомогою дієслова *to do*:

What time do you have breakfast?	О котрій годині ви снідаєте?
----------------------------------	------------------------------

Exercises

Exercise 1. Ask questions.

1. if I am a teacher; 2. if my brother is a worker; 3. if I am at home now; 4. if my son is at home; 5. if my grandfather is alive; 6. if my neighbour is at home; 7. if I am ill; 8. if I am tired; 9. where I am; 10. what my sister is.

2. 1. if he goes in for sports; 2. if he likes to play volleyball; 3. if he travels much; 4. if he collects stamps; 5. if he wants to become a driver; 6. if he wants to take a walk; 7. whether he plays tennis; 8. if he comes home late; 9. if his

3. mother comes home late; 10. if his parents come home late; 11. if his friends like to dance; 12. if his father works at a factory.

Exercise 2. Put in *have, has, haven't* or *hasn't*.

1. Sara ... a car. She goes everywhere on foot.
2. They like animals. They ... three dogs and two cats.
3. Charles isn't happy. He ... a lot of problems.
4. They don't read much. They ... many books.
5. 'What's wrong?' 'I ... something in my eye.'
6. 'Where is my pen?' 'I don't know. I ... it.'
7. Julia wants to go to the concert but she ... a ticket.

Exercise 3. Put in *am, is* or *are*.

1. The weather ... nice today.	5. Look! There ... Carol.
2. I ... not tired.	6. My brother and I ... good tennis players.
3. This bag ... heavy.	7. Ann ... at home. Her children ... at school.
4. These bags ... heavy.	8. I ... a painter. My brother ... a fireman.

Розділ 4. The Present Simple Tense (ТЕПЕРІШНІЙ НЕОЗНАЧЕНИЙ ЧАС)

1. Present Simple — одна з часових форм дієслова, що вживається для вираження дії, яка відбувається в теперішньому часі.

Теперішній час передбачає не лише момент мовлення, а й більш тривалий проміжок часу, що включає момент мовлення.

Дія, що відбувається в момент мовлення, порівняно рідко позначається формою Present Simple. Для вираження такої дії в англійській мові є інша форма теперішнього часу (Present Continuous).

2. Стверджувальна форма дієслова в Present Simple збігається з інфінітивом (неозначеною формою дієслова без частки *to*):

I work.	Я працюю.
We work.	Ми працюємо.
You work.	Ви працюєте, ти працюєш.
They work.	Вони працюють.

3. У третій особі однини в Present Simple до інфінітива (без частки *to*) додається закінчення *-s* або *-es*:

To run *бігати* — he runs
To help *допомагати* — he helps

Більшість дієслів у третій особі однини мають закінчення -s. Закінчення -es дієслова мають у таких випадках:

а) якщо основа дієслова закінчується на -s, -ss, -sh, -ch, -x:

to dress *одягатися* dresses

to wash *умиватися* — washes

to mix *змішувати* — mixes

б) якщо основа дієслова закінчується на -у з попередньою приголосною; при цьому перед -es буква у змінюється на і:

to study *вивчати* — studies

сгу *кричати* — cries

Якщо перед у стоїть голосна, то до дієслова додається лише закінчення -s:

to play *грати* — plays

to stay *залишатися* — stays

с) якщо основа дієслова закінчується на -о:

to go *іти* — goes

to do *робити* — does

4. Питальна форма Present Simple утворюється з допоміжного дієслова **to do** в Present Simple та інфінітива основного дієслова без частки **to**. Допоміжне дієслово ставиться перед підметом:

Do I work?

Does he work?

Does she work?

Does it work?

Do we work ?

Do you work?

Do they work?

Примітки

Питальні речення, в яких питальне слово виконує роль підмета або означення до підмета, мають будову розповідного речення.

Допоміжне дієслово to do у цьому випадку не вживається:

Who goes there?

Whose brother goes there?

Хто йде туди?

Чий брат іде туди?

5. Заперечна форма Present Simple утворюється з допоміжного дієслова **to do** в Present Simple, заперечної частки **not** та інфінітива основного дієслова без частки **to**:

I do not work.

You do not work.

He does not work.

It does not work.

We do not work.

You do not work.

They do not work.

У розмовній мові замість *do not* і *does not* звичайно вживаються скорочені форми *don't* / *doesn't*:

I don't understand you.

Я вас не розумію.

He doesn't recognize me.

Він не впізнає мене.

6. Допоміжне дієслово *to do* у стверджувальній формі Present Simple вживається також для підсилення висловлюваної думки. У цьому випадку воно стоїть між підметом та інфінітивом основного дієслова без частки *to* :

I do know that .

Я дійсно знаю це.

He does work here.

Він таки працює там.

Exercises

Exercise 1. Make the following sentences interrogative and negative.

1. The children drink coffee in the evening. 2. Her sister dances very well. 3. The farmers grow potatoes. 4. The pupils remember this rule. 5. Nick goes to bed at ten. 6. They listen to the radio in the morning. 7. You meet him every day. 8. It often snows in February. 9. You want to play chess with him. 10. His mother teaches geography at school. 11. My cousin wants to become a doctor. 12. She takes a bus.

Exercise 2. Ask questions as in the models.

Models: *Ask me if I work here.— Do you work here?*

Ask me if my sister works here.— Does your sister work here?

Ask me:

1. if I remember my first teacher; 2. if my brother lives in Odessa; 3. if I spend my holidays in the Crimea; 4. if my pupils make many mistakes in their dictations; 5. whether I speak French; 6. whether my daughter speaks French; 7. whether my children speak French; 8. if I live in a new house.

Ex.3 Ask one of your classmates:

1. if he goes in for sports; 2. if he likes to play volleyball; 3. if he travels much; 4. if he collects stamps; 5. if he wants to become a driver; 6. if he wants to take a walk; 7. whether he plays tennis; 8. if he comes home late; 9. if his mother comes home late; 10. if his parents come home late; 11. if his friends like to dance; 12. if his father works at a factory.

Розділ 5.

Future Simple дієслова to be

однина

I shall be

He will be

She will be

You will be

множина

We shall be

You will be

They will be

У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом:
 When will he be at home? Коли він буде вдома?

У заперечній формі після допоміжного дієслова вживається частка *not*:
 He will not be at home. Він не буде вдома.

Розділ 6. Future Simple Tense (майбутній час)

а) Допоміжне дієслово *shall* вживається у першій особі однини і множини, *will* — у другій і третій особі:

I shall work.	We shall
You will work.	You will

He will work.	They will
She will work.	
It will work.	

Наприклад:

I shall (I'll) come again soon.
 Your father will be back in a moment.

Примітка. Іноді допоміжне дієслово *will* вживається для утворення Future Simple у всіх особах. Особливо часто це трапляється в американському варіанті англійської мови (а також в Шотландії та Ірландії).

б) У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом.
 Shall we come back here ? Ми повернемося сюди ?

в) У заперечній формі після допоміжного дієслова вживається частка *not*:

We shall not go there.	Ми не підемо туди.
He will not stay here.	Він не залишиться тут.

У розмовній мові переважно вживаються скорочені форми — *shan't* (*shall not*), *won't* (*will not*)

I shan't go there.	Я не піду туди.
She won't go to the theatre.	Вона не піде в театр.

д) Future Simple вживається для вираження о д н о р а з о в о ї , п о с т і й н о ї або п о в т о р ю в а н о ї дії в м а й - б у т н ь о м у :

I'll go there with you	Я поїду з тобою завтра вранці.
tomorrow.	

He'll work at the factory	Наступного року він працюватиме на фабриці.
---------------------------	---

Exercises

Exercise 1. Make the following interrogative and negative.

Model: *He will get tickets. – He will not get tickets. Will he get tickets?*

1. The weather will be fine. 2. The children will go on a trip. 3. Peter will come to see me. 4. We'll play chess. 5. Mother will not allow us to go to the cinema. 6. We'll see the film on the television. 7. The wind will blow from the west. It will rain. 8. You won't wake me up. I'll miss the train. 9. We'll take a taxi. 10. We'll catch the train. 11. I'll call a doctor. 12. He won't come in time. 13. It will rain on Sunday. 14. The children will stay at home.

Exercises 2. Models: *Ask me if I shall stay here.— Will you stay here?*

Ask me what I'll do if I fall ill.— What will you do if you fall ill?

Ask me:

1. if I shall get up early tomorrow; 2. if I'll have dinner at three; 3. what time I'll have supper this evening; 4. what I shall do tomorrow; 5. when you will have an English test; 6. whether I shall wait till you come back; 7. if I shall go to the river if it rains; 8. where I shall go in the evening; 9. when I'll go to Moscow; 10. how I'll spend my day off.

Exercise 3. Answer the following questions.

1. What time will you get up tomorrow? 2. What will you do tomorrow morning? 3. What time will you come home from school? 4. When will you help your mother about the house? 5. When will you do your homework? 6. What will you do this evening? 7. What time will you go to bed? 8. How old are you? How old will you be next year? How old will you be in three years? 9. When will you finish the secondary school? 10. Will you try to enter the institute? 11. Will you go to the cinema on Saturday? 12. When will you go to the theatre? 13. Will you be busy tonight? 14. Will you listen to the news before you go to bed? 15. Who will wake you up tomorrow? 16. What will you do after you finish the secondary school?

Розділ 7. Past Simple дієслів *to be* і *to have*

Для утворення питальної і заперечної форми Past Simple дієслова *to be* допоміжне дієслово *to do* не вживається.

У питальній формі дієслово *to be* ставиться перед підметом:

Were you at work?

Ви були на роботі?

У заперечній формі після *was/were* вживається частка *not*:

I was not there.

Я не був там.

They were not late.

Вони не запізнились.

Exercises

Exercise 1. Change the verb *to be* into the Past Indefinite.

1. I am a pilot. 2. They are at school. 3. His father is a worker. 4. She is a schoolgirl. 5. You are tired. 6. His parents are farmers. 7. The girls are at the theatre. 8. Peter is ill. 9. Is the doctor at the hospital? 10. Are you ready to go there?

Exercise 2. Make up five sentences from each table.

I	was	here	yesterday.
He	was not (wasn't)	there	last week.
She	was not (wasn't)	in London	at that time.
We	were	at school	the other day.
You	were not (weren't)	at home	on Sunday.
They	were not (weren't)	busy	in the evening.

Was'	I	at the cinema	last summer?
Were	he	in the country	last night?
	she	in the forest	two days ago?
	we	at the doctor's	on Saturday?
	you	here	yesterday? •
	they	there	

Exercise 3. Make the following interrogative and negative.

1. Nick was at home at that time. 2. You were angry with me. 3. The little girl was afraid of the dog. 4. We were ready to have a test in English. 5. The baby was asleep. 6. The boys were at the stadium yesterday. 7. You were glad to hear this news. 8. Her parents were at the theatre last night.

Exercise 4. Ask questions as in the models.

Models: *Ask me if I was at home at ten.— Were you at home at ten? Ask me when I was at home.— When were you at home?*

Ask me:

1. if I was at the doctor's on Thursday; 2. when I was at the doctor's; 3. whether I was in Spain last year; 4. when I was in my native village; 5. if I was busy yesterday; 6. where I was yesterday.

Розділ 8.

THE PAST SIMPLE TENSE**(МИНУЛИЙ НЕОЗНАЧЕНИЙ ЧАС)**

1. Past Simple — часова форма дієслова, яка виражає дію, що відбулася або відбувалася в минулому.

За способом утворення Past Simple дієслова в англійській мові поділяються на правильні й неправильні.

2. Past Simple правильних дієслів утворюється додаванням до інфінітива без частки *to* закінчення *-ed*, яке вимовляється так: [t] — після глухих приголосних, крім *t*:

to ask *запитувати* — asked [a:skt]

to like *любити* — liked [laikt]

[d] — після дзвінких приголосних, крім й, та після голосних:

To clean *чистити* — cleaned [kli:nd]

To answer *відповідати* — answered ['a:nsed]

[id] — після t, d, te, de:

To want *хотіти* — wanted [id]

To defend *захистити* — defended [difendid]

To hate *ненавидіти* — hated ['heited]

Дієслова в Past Simple не змінюються за особами й числами — мають однакову форму в усіх особах однини й множини:

I worked

You worked

He worked

She worked

It worked

We worked

You worked

They worked

3. Правила правопису Past Simple правильних дієслів:

а) якщо інфінітив закінчується буквою -е, то в Past Simple перед закінченням -ed вона не пишеться:

To love *любити* — loved

б) якщо інфінітив закінчується буквою -у, якій передуює приголосна, то перед закінченням -ed у змінюється на і:

to study *вивчати* — studied cry *кричати* — cried

с) якщо інфінітив закінчується однією приголосною буквою, якій передуює короткий наголошений голосний звук, то кінцева приголосна перед -ed подвоюється :

to stop *зупинятися* — stopped

д) кінцева буква r подвоюється, якщо останній склад наголошений і не має дифтонга:

осиг *траплятися* — ossigrrred

е) кінцева буква l подвоюється, якщо їй передуює короткий голосний звук (наголошений чи ненаголошений):

to travel *подорожувати* — travelled

to fulfil *виконувати* — fulfilled

4. Past Simple неправильних дієслів

Past Simple неправильних дієслів утворюється по-різному, здебільшого чергуванням голосних і приголосних кореня:

to write - wrote *писали*

to bring - brought *приносили*

Exercises

Exercise 1. Form the Past Simple of the following regular verbs.

to look, to seem, to dress, to love, to cry, to jump, to profit, to enjoy, to hurry, to clear, to regret, to carry, to cook, to repair, to shout, to scatter, to rob, to stir, to complete, to peel

Exercise 2. Make the following interrogative and negative

1. The teacher repeated the question. 2. The boys played football in the afternoon. 3. The girl caught cold. 4. Mother turned off the gas. 5. They slept in the open air. 6. The pupils answered at once. 7. The boy broke the window. 8. The woman changed her clothes. 9. The tourists reached the village before dark. 10. The clock struck five. 11. Our team won the match. 12. The doctor allowed you to go out.

Exercise 3. Ask questions as in the models.

Models: *Ask me when I saw him.— When did you see him? Ask me who broke the cup.— Who broke the cup?*

Ask me:

1. when I received the letter; 2. where I worked five years ago; 3. what foreign language I studied at school; 4. what time I got up this morning; 5. what I did yesterday; 6. where my parents lived; 7. when I finished the secondary school; 8. what my friends did last night; 9. how I spent my summer holidays; 10. how I lost my way; 11. which of my pupils made no mistake in the last dictation; 12. who gave me this magazine; 13. which of my friends came to see me yesterday; 14. why I decided to become a teacher; 15. who told me about it; 16. when they told me about it.

Exercise 4. Put questions to the italicized words.

1. They started work *at nine o'clock this morning*. 2. Peter saw them *in the park*. 3. The pupils understood the rule *very well*. 4. His brother *went to Kiev* every year. 5. The boy ate *an apple*. 6. *My aunt* grew beautiful roses. 7. She played tennis *badly*. 8. The children drank *milk* in the morning. 9. *My wife* saw your cousin in Moscow. 10. They lost their way *because it was dark*.

Exercise 5. Answer the following questions.

1. What time do you usually get up? 2. What time do you go to bed? 3. What time did you get up this morning? 4. What time did you go to bed last night? 5. What do you do in the evening? 6. What did you do last night? 7. Where do you usually have dinner? 8. Where did you have dinner yesterday? 9. What do you do on your days off? 10. What did you do on your last day off? 11. How do you spend your winter holidays? 12. How did you spend your last winter holidays? 13. Where do

you usually spend your summer holidays? 14. Where did you spend your last summer holidays? 15. What time do you usually come home from school? 16. What time did you come home from school yesterday? 17. When do you go to the cinema? 18. When did you go to the cinema last time? 19. What kind of films do you like? 20. Did you like the film you saw last? 21. What foreign language do you learn? 22. When did you begin to learn English?

Розділ 9. **The Present Continuous Tense** (Теперішній тривалий час)

1. Present Continuous утворюється з допоміжного дієслова to be в Present Simple та дієприкметника теперішнього (Present Participle) часу основного дієслова.

Present Participle утворюється додаванням закінчення до інфінітива основного дієслова без частки to:

Read + ing - reading

Work + ing - working

I am working (I`m)

We are working (We`re)

He is working (He`s)

You are working (You`re)

She is working (She`s)

They are working (They`re)

It is working (It`s)

2. Present Continuous вживається для вираження дії, що відбувається в момент мовлення:

Why are you crying?

Чому ти плачеш?

You are not listening to me.

Ти не слухаєш мене.

3. У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом:

What are you doing?

Що ви робите?

4. У заперечній формі після допоміжного слова вживається частка not:

The girls are not singing now.

Дівчата зараз не співають.

Exercises

Exercise 1. Make the following interrogative and negative.

1. The teacher is explaining a grammar rule. 2. The woman is making the bed. 3. The boys are skating. 4. I am waiting for them. 5. The children are having supper. 6. It is raining. 7. I am cleaning the blackboard.

Exercise 2. Do as you are told and say what you are doing.

Model: *Clean the blackboard.*— / *am cleaning the blackboard.*

1. Go to the door. 2. Stand at the blackboard. 3. Write a sentence on the blackboard. 4. Hold the duster in your left hand. 5. Sit at your desk. 6. Put your books into your bag. 7. Take your note-books out of your bags. 8. Count the words in the text. 9. Draw a house. 10. Carry your friend's bag.

Exercise 3. Ask questions as you are told.

Ask me:

1. if I am going to school; 2. whether I am preparing for the concert; 3. if my sister is working at a factory; 4. if the wind is blowing; 5. what I am thinking about; 6. whom I am waiting for; 7. what I am going to do; 8. where I am standing; 9. if I am going to the theatre; 10. if I often go to the theatre; 11. if I am speaking German; 12. if I speak German; 13. if it is raining; 14. if it often rains in autumn; 15. where I am going; 16. where I go in the morning.

Ask your classmate:

1. if he is having supper; 2. whether he is doing his homework; 3. whether his friends are playing volley-ball; 4. what he is writing; 5. what he is listening to; 6. if he is skating; 7. if he skates well; 8. what he is doing; 9. what he does in the morning; 10. what languages he studies.

Exercise 4. Put questions to the italicized words.

1. The children are planting *trees*. 2. They are working *in the garden*. 3. The girl is trying on *a dress*. 4. *Nick* is talking with his friends. 5. The students *are reading*. 6. The man is sitting *in the armchair*. 7. The girl *is drawing*. 8. The woman is wearing *a blue dress*. 9. *Peter's* brother is riding a bicycle. 10. They are talking *about the film*. 11. *He* is speaking over the telephone. 12. The boy is running fast *because it is raining*.

Розділ 10.

The Present Perfect Tense

(ТЕПЕРІШНІЙ ПЕРФЕКТНИЙ ЧАС)

Present Perfect утворюється з допоміжного дієслова *to have* у Present Simple та дієприкметника минулого часу (Past Participle) основного дієслова.

Past Participle правильних дієслів утворюється додаванням до інфінітива закінчення *-ed*.

Past Participle неправильних дієслів треба запам'ятати:

To invite - invited

Write – written

I have worked (I`ve)

We have worked (We`ve)

You have worked (You`ve)

You have worked (You`ve)

He has worked (He`s)

They have worked (They`ve)

It has worked (It`s)

У розмовній мові вживаються переважно скорочені форми.

У питальній формі допоміжне дієслово *have(has)* ставиться перед підметом:

Have you ever lived in London? Ви коли-небудь жили в Лондоні?
 У заперечній формі після допоміжного дієслова вживається частка *not*:
 My friend has not come yet. Мій друг ще не прийшов.
 Скорочена заперечна форма, часто вживана в усній мові, має два варіанти:
 I haven't (I've not)
 He hasn't (He's not)

Вживання Present Perfect

1. Present Perfect вживається для вираження дії, яка відбулась до моменту мовлення, і той, хто говорить, має на увазі результат цієї минулої дії, її важливість на момент мовлення:

I have locked the door. Я замкнув двері (двері зараз замкнені).

Have you turned off the gas? Ви вимкнули газ?

2. Час дії, вираженої дієсловом у Present Perfect, здебільшого не зазначається, тому що у центрі уваги результат дії, а не час перебігу:

You have not told me the whole story. Ви не розповіли мені всього.
 What have they done? Що вони зробили?

3. Present Perfect вживається також у реченнях з такими обставинами часу:
 а) що означають період часу, який почався в минулому і тривав до моменту мовлення:

up to now, up to present до цього часу; lately нещодавно, за останній час;
 recently останнім часом; so far до цього часу; since відтоді; not yet ще не:

We have read three books so far. До цього часу ми прочитали три книжки.
 Have you seen him recently? Ви бачили його останнім часом?

б) що означають період часу, який ще не закінчився: today сьогодні; this week цього тижня, this month цього місяця, this year цього року, this morning сьогодні вранці та ін.:

My friends haven't arrived today. Мої друзі не приїхали сьогодні.

Have you seen her this morning? Ви бачили її сьогодні?

З цими обставинами часу вживається також Past Simple:

A letter came from them today. Сьогодні від них надійшов лист.

в) з прислівниками неозначеного часу і частотності: ever коли-небудь, never ніколи, , already вже, just щойно:

Have you ever thought about this?
We've just arrived.

Ви коли-небудь думали про це?
Ми щойно приїхали.

4. Present Perfect не вживається з обставинними словами та словосполученнями, які уточнюють час), дії, наприклад: *yesterday вчора*, *the day before yesterday позавчора*, *an hour ago годину тому*, *two days ago два дні тому*, *on Monday у понеділок*, *in July у липні*, *in 1945 у 1945 році* тощо, а також у запитаннях з питальним словом *when*. З такими обставинами часу вживається Past Simple:

She went two days ago.
When did you see her?

Вона поїхала два дні тому.
Коли ви її бачили?

5. Present Perfect вживається для вираження дії або стану, що триває з якогось моменту в минулому аж до моменту мовлення. У цьому значенні Present Perfect вживається переважно з дієсловами, що не мають форми Continuous:

I have known her for years.

Я знав її багато років.

I haven't seen you for a year.

Я не бачив вас цілий рік.

Where have you been since
last Thursday?

Де ти був з минулого четверга?

Exercises

Exercise 1. Make as many sentences as possible.

I	have	often	crossed the street at that place.
He	has	seldom	met them in the park.
She		never	been to Kiev.
We		already	shown them our picture gallery.
You		just	visited the exhibition.
They		not yet	gone to the Caucasus.

I	have	(not)	seen him	today.
He	has		been to a concert	this week.
She			finished it	this month.
We			joined the sport club	this year.
You			visited that museum	latelv.
They			read that article	

I	have	known this doctor	for five years.
He	has	not seen her	these two years.
She		lived in this village	since 1970.
We		worked at school	since the war was over.
You		been here	ever since.
They		studied English	

Exercise 2. Make the following interrogative and negative.

1. Mary has switched on the light. 2. My relatives have received the parcel. 3. Our geography teacher has travelled much. 4. The boy has passed all his exams. 5. The little girl has broken the cup. 6. The director has signed the order. 7. They have seen "Swan Lake" at the Bolshoi Theatre. 8. You have paid for the stamps. 9. The pupils have solved the problem. 10. Robert has come back.

Exercise 3. Do as you are told and say what you have done.

Model: *Open your book.*— *I have opened my book.*

1. Clean the blackboard. 2. Close your book. 3. Put your pen on the table. 4. Bring your daybook. 5. Open the door. 6. Write the word "table" on the blackboard. 7. Show me your notebook. 8. Put your pencil into your bag. 9. Take your English book out of your bag. 10. Come up to the table.

Exercise 4. Use the affirmative form of the Present Perfect instead of the negative form of the Present Continuous.

Model: *I am not reading the book.*— *I have read the book.*

1. The teacher is not explaining the rule. 2. Mother is not cooking dinner. 3. I am not doing my homework. 4. The boy is not washing his hands. 5. We are not having breakfast. 6. Tom is not painting the fence. 7. I am not cleaning my teeth. 8. The girl is not learning the poem. 9. I am not mending my socks. 10. The children are not drinking milk.

Розділ 11. **МОДАЛЬНІ ДІЄСЛОВА (Modal verbs)**

1. В англійській мові є група дієслів (can, may, must, ought, shall, should, will, would, need, dare), які називаються модальними. Ці дієслова не мають усіх основних форм, властивих іншим дієсловам.

Модальні дієслова не вживаються самотійно, а лише в сполученні з інфінітивом іншого дієслова:

I can help you..

Я можу допомогти вам.

He must go there.

Він мусить іти туди.

Модальні дієслова не виражають дії або стану, а лише можливість, необхідність, бажаність, імовірність, сумнів, дозвіл, заборону, здатність виконання дії, позначеної інфінітивом.

2. Модальні дієслова мають ряд особливостей:

Модальні дієслова не мають форм інфінітива, дієприкметника і герундія, а тому не мають складних часових форм – майбутнього часу, тривалих і перфектних часів.

Після модальних дієслів інфінітив вживається без частки *to*. Виняток становлять дієслова *to be* і *to have* у модальному значенні та дієслово *ought*, після яких інфінітив вживається з часткою *to*, а також дієслова *need* і *dare*, після яких інфінітив може вживатися з часткою *to* і без неї.

3. Дієслово *must* має лише одну форму та виражає обов'язок, необхідність. У цьому значенні *must* вживається у стверджувальних і питальних реченнях лише з неозначеним інфінітивом:

I must get up at six.

Я мушу встати о 6 годині.

Must we come to school tomorrow?

Нам треба приходити в школу завтра?

У заперечних реченнях *must* виражає заборону.

You must not talk aloud in the library.

У бібліотеці не дозволяється голосно розмовляти.

4. Дієслово *may*, як і *can*, вживається для вираження можливості, що залежить від певних обставин.

You may go there by train.

Ви можете поїхати туди поїздом.

Дієслово *may* найчастіше виражає припущення з відтінком сумніву, невпевненості.

She may come back.

Може, вона повернеться.

5. Дієслово *can* має дві форми: теперішній час *can* і минулий час *could*:

I can swim.

Я вмію плавати.

I could read when I was five.

Я умів читати, коли мені було п'ять років.

Дієслово *can* виражає фізичну або розумову здатність.

He can lift this weight .

Він може підняти цю вагу.

I couldn't solve the problem.

Я не зміг розв'язати задачі.

6. У третій особі однини теперішнього часу модальні дієслова не мають закінчення -s:

He may come tomorrow.

Можливо, він прийде завтра.

7. Питальна й заперечна форми теперішнього і минулого часу модальних дієслів утворюються без допоміжного дієслова *to do*.

У питальній формі модальні дієслова ставляться перед підметом:

May I come in?

Можна увійти?

У заперечній формі після модальних дієслів вживається заперечна частка *not*:

You should not do that.

Вам не слід цього робити.

Can у теперішньому часі пишеться разом з часткою *not*:

He cannot dance.

Він не вміє танцювати.

У розмовній мові у заперечних реченнях вживаються переважно скорочені форми модальних дієслів:

Cannot - can't

will not – won't

Could not – couldn't

should not – shouldn't

Might not – mightn't

would not – wouldn't

Must not – mustn't

ought not – oughtn't

Shall not – shan't

need not – needn't

Exercises

Ex.1. Complete these sentences. Use *can* or *can't* and one of these verbs.

1. I'm sorry but we to your party next Sunday.
2. I like this hotel . You ... the mountains from the window.
3. You are speaking very quietly. I ... you.
4. Have you seen my bag? I ... it.
5. Ann got the job because she ... five languages.

Ex. 2. Complete the sentences. Use *must* and one of these verbs:

Be go go learn meet wash win

1. We to the bank today. We haven't got any money.
2. Diana is a very interesting person. You ... her.
3. My hands are dirty. I ... them.
4. You ... to drive. It will be very useful.
5. I to the post office. I need some stamps.
6. The game tomorrow is very important for us. We
7. You can't always have things immediately. You ... patient.

Exercise 3. Paraphrase the following sentences using *could* or *can*.

Models : *Is it possible that she went there alone? — Can she have gone there alone? I don't believe that he is teaching English. He knows it badly. — He can't be teaching English.*

3. Неозначений артикль вживається також у значенні будь-який, всякий :

A bear likes honey.

Ведмідь любить мед.

4. Неозначений артикль вживається в деяких сталих словосполученнях, наприклад: **to go for a walk** (ходити на прогулянку), **to have a look** (глянути), **to be in a hurry** (поспішати), **for a long time**(довго) тощо.

5. Неозначений артикль вживається здебільшого перед іменником-предикативом(іменною частиною складеного присудка). У цій синтаксичній функції іменник, як правило, вказує на клас, до якого належить особа або предмет, позначені підметом:

Odessa is a city.

Одеса – місто.

My friend is an engineer.

Мій друг – інженер.

6. Неозначений артикль вживається перед обчислюваними іменниками в однині після слова *what* в окличних реченнях, а також після слів *quite* *такий*; *зовсім*; *rather* *цілком*, *досить*.

What a nice day!

Який чудовий день!

It is rather a difficult problem.

Це досить важка задача.

Вживання означеного артикля

1. Іменник вживається з означеним артиклем, якщо зрозуміло, про який предмет іде мова:

There was a door opposite me.

Переді мною були двері.

I went in and locked the door.

Я увійшов і замкнув двері.

Із ситуації зрозуміло, які саме двері мають тут на увазі.

2. Означений артикль походить від вказівного займенника *that* *той* і вживається перед і м е н и к а м и в о д н и н і і множині.

3. Означений артикль вживається перед іменниками з обмежувальним означенням, вираженням порядковим числівником (у році, наприклад, може бути лише один п'ятий місяць, а в цьому місяці тільки одне п'яте число):

England in **the** *seventeenth* century.

Англія в XVII столітті

He did not answer **the** *third* question.

Він не відповів на третє запитання.

4. Означений артикль вживається перед іменниками, що означають предмети, єдині в своєму роді, наприклад, **the sun** *сонце*, **the moon** *місяць*, **the earth** *земля*, **the sky** *небо*. Означений артикль вживається також перед іменниками — назвами предметів, єдиних у певній ситуації. Так, описуючи кімнату, вживають означений артикль з такими словами, як **the floor** *підлога*, **the ceiling** *стеля*, бо в кімнаті є лише одна підлога і одна стеля.

4. Означений артикль вживається перед іменником, що означає не окремий предмет, а весь клас у цілому:

The wolf is a wild animal.

Вовк — дика тварина.

The pine is an evergreen tree.

Сосна — вічнозелене дерево.

У цих реченнях іменники **the wolf** і **the pine** вжито для позначення всього біологічного виду, а не окремих його представників.

5. Означений артикль вживається в деяких сталих словосполученнях, наприклад: **to go to the theatre** *ходити в театр*; **to play the piano** *грати на роялі*; **the other day** *нещодавно, цими днями*; **to tell the truth** *правду кажучи* та ін.

6. Означений артикль вживається, коли прізвище стоїть у множині і позначає сім'ю в цілому — всіх членів сім'ї:

We will invite the Pavlienkos.

Ми запросимо Павленків

Відсутність артикля перед обчислюваними іменниками

1. Артикль не вживається, якщо перед іменником стоїть присвійний, вказівний або питальний займенник, а також займенники *some, any, no, each, every*, наприклад: **my brother** *мій брат*; **this country** *ця країна*; **What story?** *Яке оповідання?*; **some students** *кілька студентів*; **no mistake** *жодної помилки*; **each pupil** *кожний учень*; **every day** *щодня*.

2. Іменник вживається без артикля у множині, якщо в однині перед ним мав би стояти неозначений артикль:

My friends are pioneers.

Мої друзі — піонери.

3. Артикль не вживається, якщо перед іменником стоїть інший іменник у присвійному відмінку:

Jack's family

сім'я Джека

England's industry

промисловість Англії

4. Артикль не вживається перед іменником-звертанням:

What are you doing here,
girls?

Що ви тут робите, дівчата?

5. Без артикля вживаються назви днів тижня, місяців і здебільшого пір року, але якщо є обмежувальне означення, перед ними стоїть означений артикль: *on Monday у понеділок*; *in July в липні*; *in autumn восени*, але *in The autumn of 1918 восени 1918 року*.

6. Іменник вживається без артикля, якщо після нього стоїть кількісний числівник у значенні порядкового:

lesson ten

десятий урок,

page twenty-five

двадцять п'ята сторінка

7. Артикль часто опускається у газетних і журнальних заголовках

Great war.

Велика війна.

Helicopter saves man.

Вертоліт рятує людину.

8. Артикль відсутній у багатьох сталих словосполученнях: **at night** *вночі*; **by train** *поїздом*; **by mistake** *помилково*; **to take place** *відбуватися, мати місце*; **to go to bed** *лягати спати*; **from time to time** *час від часу* та ін.

ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ З НАЗВАМИ РЕЧОВИН

Іменники, що означають речовини, вживаються, як правило, без артикля:

Water is colourless.

Вода безбарвна.

Якщо ж ідеться про певну, конкретну частину якоїсь речовини, іменник вживається з означеним артиклем:

The water will boil soon.

Вода скоро закипить.

Якщо мається на увазі сорт речовини, іменник може стояти як з означеним, так і з неозначеним артиклем:

This is **a** good wine.

Це добре вино (*хороший сорт*).

ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ З АБСТРАКТНИМИ ІМЕННИКАМИ

Необчислювані абстрактні іменники, як правило, вживаються без артикля:

Then there was **silence**.

Потім настала тиша.

Якщо абстрактний іменник вжито у звуженому значенні, тобто коли він має обмежувальне означення або уточнюється ситуацією, перед ним стоїть означений артикль:

The silence that followed his speech lasted several seconds

Тиша, що настала після його промови, тривала кілька секунд.

Якщо абстрактний іменник має означення, що виражає різновидність якості, стану, почуття тощо, то він вживається з неозначеним артиклем:

There was **a long silence**.
What **an unexpected pleasure**!

Настала тривала тиша.
Яка несподівана радість!

ВЖИВАННЯ АРТИКЛЯ З ВЛАСНИМИ ІМЕННИКАМИ

Прізвища та імена людей, а також клички тварин і птахів вживаються без артикля: **Tom Brown, John Smith, Victor Pavlenko**.

Прізвища та імена, а також клички тварин і птахів, що мають означення, вживаються з означеним артиклем:

the frightened Mary
the timid John
the hungry Tom

злякана Мері
несміливий Джон
гоłodний Том,

Exercises

Ex.1. Put in a/an or the.

1. We enjoyed our holiday. ... hotel was very nice.
2. `Can I ask ... question?` `Of coarse, you can`.
3. You look very tired. You need ... holiday.
4. `Where is Tom?` `He`s in ... bathroom.`
5. Jane is ... interesting person. You must meet her.
6. A: Excuse me, can you tell me how to get to ... city centre?
B: Yes, go straight on and then take ... next turning left.
7. A: Shall we go out for...meal this evening?
B: Yes, that`s ... good idea.
8. It`s ... nice morning. Let`s go for ... walk.

Ex. 2. Put in *a/an* or *the* where necessary.

1. Don`t forget to turn off light when you go out.
2. Enjoy your holiday and don`t forget to send me postcard.
3. What is name of this village.
4. Canada is very big country.
5. What is largest city in Canada?
6. I like this room but I don`t like colour of carpet.
7. `Are you OK?` `No, I`ve got headache.`
8. We live in old house near the station.

Ex.3. Which is right?

1. My favourite sport is *tennis* / *the tennis*.
2. I like this hotel. *Rooms* / *the rooms* are very nice.
3. Everybody needs *friends* / *the friends*.
4. Jane doesn`t go to *parties* / *the parties* very often.
5. I went shopping this morning. *Shops* / *the shops* were very busy.
6. `Where is *milk* / *the milk*?` `It`s in the fridge.`
7. I don`t like *milk* / *the milk*. I never drink it.
8. `Do you do any sports?` `Yes, I play *football* / *the football*.

Розділ 13.

Numeral (Числівник)

Числівники в англійській мові поділяються на кількісні (cardinal numerals) і порядкові (ordinal numerals).

К і л ь к і с н і ч и с л і в н и к и бувають прості (simple), похідні (derived) і складені (composite). П р о с т и м и є кількісні числівники від 1 до 12, а також 100, 1,000 і 1,000,000:

1 — one	9 — nine
2 — two	10 — ten
3 — three	11 — eleven
4 — four	12 — twelve
5 — five	100 — a (one) hundred

6 — six 1,000 — a (one) thousand
 7 — seven 1,000,000 — a (one) million
 8 — eight

По х і д н и м и називаються числівники, утворені за допомогою суфіксів. Це числівники від 13 до 19 і назви десятків.

Кількісні числівники від 13 до 19 утворюються додаванням суфікса *-teen* до відповідних числівників першого десятка, яків трьох випадках (13, 15, 18) перед суфіксом *-teen* зазнають змін у написанні й вимові:

three - thirteen (13)
 four - fourteen (14)
 Five - fifteen (15)
 Six - sixteen (16)
 Seven - seventeen (17)
 eight - eighteen (18)
 nine - nineteen (19)

Назви десятків утворюються додаванням суфікса *-ty* до відповідних числівників першого десятка, при цьому деякі з них зазнають змін у вимові і написанні:

two - twenty (20)
 three - thirty (30)
 four - forty (40)
 five - fifty (50)
 six - sixty (60)
 seven - seventy (70)
 eight - eighty (80)
 nine - ninety (90)

Числівники, що позначають числа, які складаються з десятків і одиниць, а також числа, що мають одиниці вищих розрядів (сотні, тисячі, мільйони), є складеними.

У складених числівниках між десятками і наступними за ними одиницями ставиться дефіс:

21 — twenty-one 69 — sixty-nine

У складених числівниках перед десятками (а якщо нема десятків, то перед одиницями) в будь-якому розряді вживається слово *and*.

235 — two hundred and thirty-five

4,007 — four thousand and seven

581,462 — five hundred and eighty-one thousand four hundred and sixty-two

Числівник *one* перед словами *hundred*, *thousand*, *million* часто замінюється неозначеним артиклем:

1,694 — a (або one) thousand six hundred and ninety-four

Числівники *hundred*, *thousand*, *million* у множині не мають закінчення *-s*, якщо перед ними стоїть інший числівник:

564 — five hundred and sixty-four

8,000 — eight thousand

2,000,025 two million and twenty-five

Порядкові числівники, крім перших трьох, утворюються з відповідних кількісних числівників додаванням суфікса -th:

four — fourth

fifteen — fifteenth

При цьому в числівниках five і twelve -ve змінюється на f:

five — fifth

twelve — twelfth

До числівника *eight* на письмі — лише одна буква h:

eight — eighth

У числівнику *nine* перед суфіксом -th буква e опускається:

nine — ninth .

У назвах десятків перед суфіксом -ty буква u змінюється на ie:

sixty — sixtieth

Кількісним числівникам від 1 до 3 відповідають такі порядкові числівники:

one — first

two — second

three — third

У складених порядкових числівниках, як і в українській мові, форму порядкового числівника має лише останнє слово:

twenty-one — twenty-first

three hundred and sixty-four — three hundred and sixty fourth

Іменник, що має означення, виражене порядковим числівником, вживається з означеним артиклем. Артикль вживається з порядковим числівником і тоді, коли іменник опускається.

Is it the fifth or the sixth lesson? — The sixth.

Exercises

Ex.1. Read and write the following cardinal numbers.

a) 3; 13; 30; 4; 14; 40; 2; 12; 20; 8; 18; 80; 5; 15; 50.

b) 21; 82; 76; 93; 41; 65; 34; 98; 22; 67; 83; 32; 79.

c) 143; 972; 1,528; 557; 7,456; 497; 5,614; 101.

Ex. 2. Form, read and write ordinal numbers from the following.

a) 7; 4; 3; 8; 1; 2; 12; 11; 10; 9.

b) 20; 21; 30; 32; 40; 43; 50; 75.

Ex. 3. Read and write the following dates.

7/11. 1945; 31/12. 2001; 12/04. 1961; 7/10. 1854.

Розділ 14.

Adjective (Прикметник)

Прикметники в англійській мові змінюються лише за ступенями порівняння. Якісні прикметники в англійській мові мають о с н о в н у ф о р м у (the positive degree) , в и щ и й ступінь порівняння (the comparative degree) і н а й в и щ и й (the superlative degree).

Форми вищого і найвищого ступенів порівняння прикметників можуть бути, як і в українській мові, п р о с т и м и і с к л а д е н и м и .

Прості форми ступенів порівняння утворюються додаванням до основної форми прикметника закінчення –er у вищому і –est у найвищому ступені:

cold — colder — coldest холодний — холодніший — найхолодніший

Складені форми ступенів порівняння утворюються додаванням до основної форми прикметника слова *more* *більш*, у вищому ступені і *most* *найбільш* — у найвищому.

dangerous — more dangerous — most dangerous
небезпечний — небезпечніший — найнебезпечніший

Прості форми ступенів порівняння мають:

а) усі односкладові прикметники:

short — shorter — shortest

б) двоскладові прикметники, що закінчуються на -y, -er, -le, -ow:

heavy — heavier — heaviest

clever — cleverer — cleverest

simple — simpler — simplest

narrow — narrower — narrowest

в) двоскладові прикметники з наголосом на другому складі:

polite - politer – politest

Правила правопису простих форм ступенів порівняння прикметників:

а) якщо прикметник закінчується німим -е, то перед закінченнями -er та -est воно випадає: large - larger - largest

б) якщо односкладовий прикметник закінчується однією приголосною з попереднім коротким голосним звуком, то кінцева приголосна перед закінченнями -er та -est подвоюється:

hot — hotter — hottest

big — bigger — biggest

в) якщо прикметник закінчується буквою -у з попередньою приголосною, то перед -er, -est у змінюється на і:

dirty — dirtier — dirtiest

dry — drier — driest

Ступені порівняння прикметників good *добрий*, *хороший* і bad *поганий* утворилися від інших коренів:

good — better — best

bad — worse — worst

Прикметники *old* *старий* та *far* *далекий* мають дві форми вищого та найвищого ступеня:

old — *older*, *elder* — *oldest*, *eldest*

far — *farther*, *further* — *farthest*, *furthest*

Форми *elder* і *eldest* вживаються, коли йдеться про членів однієї сім'ї (*my elder brother мій старший брат*), але якщо при порівнянні є слово *than* *ніж*, то вживається форма *older*, а не *elder* (*He is three years older than his sister*).

Обидві форми *farther* і *further* вживають, коли говорять про відстань; *further*, крім того, має ще значення *далший*, *наступний*.

При порівнянні в реченні звичайно вживається сполучник *than*:

She is younger than Helen.

Вона молодша за Олену.

Для підсилення вищого ступеня вживаються слова *much*, *far* *набагато*, *значно*; *still* *ще*:

This film is much better.

Цей фільм значно кращий.

It is still colder today.

Сьогодні ще холодніше.

Іменник, що має означення, виражене прикметником у найвищому ступені, вживається з означеним артиклем .

the highest mountain

найвища гора

the most interesting story

найцікавіше оповідання

Exercises

Ex. 1. Write the opposite.

1. younger -

4. better -

2. colder -

5. nearer -

3. cheaper -

6. easier -

Ex. 2. Complete the sentences. Use a comparative.

1. Helen`s car isn`t very big. She wants a one.

2. My job isn`t very interesting. I want to do something

3. You`re not very tall. My brother is

4. David doesn`t work very hard. I work

5. My chair isn`t very comfortable. Yours is

6. Your plan isn`t very good. My plan is

7. These flowers aren`t very nice. The blue ones are

8. My bag isn`t very heavy. Your bag is

Ex. 3. Complete the sentences. Use a superlative.

1. This building is very old. It`s building in the town.

2. It was a very happy day. It was in my life.
3. It`s a good film. It`s I`ve ever seen.
4. She is a very popular singer. She`s in the country.
5. It was a very bad mistake. It was I`ve ever made.
6. It`s a very pretty village. It`s I`ve ever seen.
7. It was a very cold day. It was of the year.
8. He`s a very boring person. He`s I`ve ever met.

Розділ 15.

Adverb (Прислівник)

За значенням прислівники в англійській мові поділяються на п'ять основних груп:

1. Прислівники ч а с у (adverbs of time): today *сьогодні*, yesterday *вчора*, now *тепер*, soon *незабаром*, early *рано*, late *пізно*, then *тоді*, before *до того як* та ін.

2. Прислівники м і с ц я (adverbs of place): here *тут*, there *там*, where *де*, near *поблизу*, above *зверху* та ін.

3. Прислівники п о в т о р ю в а н о с т і й ч а с т о т н о с т і (adverbs of repetition and frequency): often *часто*, never *ніколи*, sometimes *іноді*, ever *будь-коли*, usually *звичайно* та ін.

4. Прислівники с т у п е н я (adverbs of degree): very, *дуже*, quite *зовсім*, little *мало*, too *занадто*, much *багато* та ін.

5. Прислівники с п о с о б у д і ї (adverbs of manner): quickly *швидко*, well *добре*, badly *погано*, slowly *повільно*, easily *легко* та ін.

Найчастіше прислівники утворюються від інших частин мови (здебільшого від прикметників) за допомогою суфікса -ly:

quick швидкий — quickly швидко

Буква у перед суфіксом -ly змінюється на і:

happy щасливий — happily щасливо

gay веселий —• gaily весело

day день — daily щодня

Деякі прислівники в англійській мові збігаються за формою з прикметниками: fast *швидкий*, швидко; early *ранній*, рано; loud *голосний*, *голосно*. Їх легко відрізнити від прикметників, тому що прислівник, як правило, відноситься до дієслова, а прикметник - до іменника:

They got up early.

We grow early vegetables.

Вони встали рано.

Ми вирощуємо ранні овочі.

Прислівники способу дії та деякі інші прислівники мають ступені порівняння. Вищий ступінь порівняння односкладових прислівників утворюється за допомогою закінчення -er, найвищий — закінчення -est:

late — later — latest
fast — faster — fastest

Ступені порівняння прислівників, що мають два і більше складів, утворюються за допомогою слів more (у вищому ступені) і most (у найвищому ступені):

quietly — more quietly — most quietly
carefully — more carefully — most carefully

В и н я т о к : early — earlier — earliest

Ступені порівняння прислівників *well* добре і *badly* погано утворилися від інших коренів:

well — better — best
badly — worse — worst

Exercises

Ex.1. Transform the following sentences using adverbs instead of the given adjectives.

1. John is a slow eater. 2. Mary's translation of the text is correct. 3. My companion was a quick walker. 4. She was a careless cook. 5. His arrival was unexpected. 6. My friend is an excellent driver. 7. His death was sudden. 8. Her speech at the meeting was wonderful.

Ex. 2. Answer the questions using the comparative degree of the adverb.

1. Does Peter drive the car as carefully as Tom? 2. Does a taxi run as fast as a bus. 3. Did Jane speak as calmly as Helen? 4. Did you come as late as your brother? 5. Does Nick speak as slowly as Peter? 6. Does Susan speak French as well as her mother? 7. Does Harry get up as early as his father? 8. Does Jack do his grammar exercises as carelessly as he did last year?

Розділ 16. Пасивний стан дієслова (Passive Voice)

В англійській мові дієслова вживаються в активному стані (the Active Voice) і пасивному (the Passive Voice).

Якщо підметом речення є суб'єкт дії, то дієслово –присудок вживається в **активному стані**:

They built this school after the war.

Вони збудували цю школу після війни.

Якщо підметом речення є об'єкт дії, то дієслово-присудок вживається в **пасивному стані**:

This school was built after the war.

Ця школа була збудована після війни.

Усі часові форми пасивного стану в англійській мові утворюються з відповідних часів допоміжного дієслова **to be** та дієприкметника минулого часу основного дієслова.

Present Indefinite Passive: I am examined.

Past Indefinite Passive: I was examined.

Future Indefinite Passive: I will be examined.

У питальній формі допоміжне дієслово ставиться перед підметом:

Where was this book published? Де була видана ця книга?

У заперечній формі частка not ставиться після допоміжного дієслова:

He was not sent there. Його туди не посиляли.

Exercises

Ex.1. Passive to Active.

1. The fax was sent by Mr. Owens.
2. Was the other fax sent by Mr. Black?
3. Will Adam be met at the airport by Mr. Berg?
4. Adam will be met at the airport by Mrs. Berg.
5. I have been invited to the receptionist by Mr. Lee.
6. Is the homework going to be collected by the teacher?
7. The homework is going to be collected by the teacher.

Ex 2. Active to Passive.

1. A noise wakened me.
2. The doctor prescribed some medicine to me.
3. Alice discovered many mistakes in her test yesterday.
4. We invited them to a party last night.
5. Research scientists will discover a cure for AIDS someday.

Ex.3. Open brackets using Active or Passive.

1. Almost everyone (enjoy) _____ visiting a zoo.
2. The first zoo (establish) _____ around 3500 years ago by an Egyptian queen for her personal enjoyment.
3. Five hundred years later, a Chinese emperor (establish) _____ a huge zoo to show his power and wealth.
4. Later zoos (establish) _____ for the purpose of studying animals.
5. In the 19th century, the early zoos (replace) _____ by scientific institutions where animals (study) _____ and (keep) _____ in good condition.

Ex.4. Put the transitive verbs into the Passive Voice.

1. An ambulance took the sick man to the hospital.
2. Somebody has cleaned my shoes .
3. They invited Jack but they didn't invite Tom.
4. Visitors must leave umbrellas in the cloakroom.
5. They are repairing my piano at the moment.
6. Nobody has used this room for ages.

Ex.5. What happens to a car when it is taken for a service? Look at the prompts and make sentences using the present simple passive, as in the example.

- 1 the oil / change
The oil is changed.
- 2 the brakes / test
- 3 the filters / replace
- 4 air / put / in the tyres
- 5 the battery / check
- 6 the lights / test
- 7 broken parts / repair

Розділ 17. Умовний спосіб (Subjunctive mood)

Існує три типи речень умовного способу. Тип 1 відноситься до майбутнього періоду. У головному реченні майбутній час, в умовному реченні – теперішній час, наприклад: *If the weather is fine, we'll go to the park.*

Тип 2 відноситься до теперішнього періоду. У головному реченні should/would + Infinitive, в умовному реченні Past Simple (дієслово to be вживається тільки у множині), наприклад: *If the weather were fine, we should go to the park.*

Тип 3 відноситься до минулого періоду. У головному реченні should/would + Perfect Infinitive, в умовному реченні Past Perfect, наприклад: *If the weather had been fine, we should have gone to the park.*

Exercise 1. Choose the correct answer.

1. If you ... (to be) busy, I'll leave you alone. (a. will be, b. **are**, c. were).
2. If she ... (to know) English, she would try to enter the University. (a. knows, b. had known, c. **knew**)
3. If we ... (to see) her, we would have been glad. (a. see, b. saw, c. **had seen**)
4. If they had received a telegram in time, they ... (to meet) us. (a. would, b. **would have**, c. met)
5. If he (to work) hard, he would have achieved great progress. (a. worked, b. would work, c. **had worked**)

Розділ 18. Прийменники часу та місця.

Ми використовуємо: Прийменник **in** для місяців, років, століть і довгих періодів часу.

Прийменник **at** для точного часу.

Прийменник **on** для днів та дат.

at	in	on
PRECISE TIME	MONTHS, YEARS, CENTURIES and LONG PERIODS	DAYS and DATES
at 3 o'clock	in May	on Sunday
at 10.30am	in summer	on Tuesdays
at noon	in the summer	on 6 March
at dinnertime	in 1990	on 25 Dec. 2010
at bedtime	in the 1990s	on Christmas Day
at sunrise	in the next century	on Independence Day
at sunset	in the Ice Age	on my birthday
at the moment	in the past/future	on New Year's Eve

Розглянемо такі приклади:

- I have a meeting **at** 9am.
- The shop closes **at** midnight.
- Jane went home **at** lunchtime.
- In England, it often snows **in** December.
- Do you think we will go to Jupiter **in** the future?
- There should be a lot of progress **in** the next century.
- Do you work **on** Mondays?
- Her birthday is **on** the 20th of November.
- Where will you be **on** New Year's Day?

Зверніть увагу на використання прийменників часу у таких виразах:

Вираз	Приклад
at night	The stars shine at night .
at the weekend	I don't usually work at the weekend .

at Christmas/Easter	I stay with my family at Christmas .
at the same time	We finished the test at the same time .
at present	He's not home at present . Try later.

Зверніть увагу на використання прийменників часу **in** і **on** в цих загальних виразах:

in	on
in the morning	on Tuesday morning
in the mornings	on Saturday mornings
in the afternoon(s)	on Sunday afternoons
in the evening(s)	on Monday evening

Коли ми вживаємо last, next, every, this ми не використовуємо at, in, on:

- I went to London last June. (not in last June)
- He's coming back next Tuesday. (not on next Tuesday)
- I go home every Easter. (not at every Easter)
- We'll call you this evening. (not in this evening)

• Other important Prepositions

• on	• days of the week	• on Monday
	• months / seasons	• in August / in winter
	• time of day	• in the morning
• in	• year	• in 2006
	• after a certain period of time (<i>when?</i>)	• in an hour
	• for <i>night</i>	• at night
• at	• for <i>weekend</i>	• at the weekend
	• a certain point of time	• at half past nine

(when?)

• since	• from a certain point of time (past till now)	• since 1980
• for	• over a certain period of time (past till now)	• for 2 years
• ago	• a certain time in the past	• 2 years ago
• before	• earlier than a certain point of time	• before 2004
• to	• telling the time	• ten to six (5:50)
• past	• telling the time	• ten past six (6:10)
• to /
till /
until	• marking the beginning and end of a period of time	• from Monday to/till Friday
• till /
until	• in the sense of <i>how long something is going to last</i>	• He is on holiday until Friday.
• by	• in the sense of <i>at the latest</i>	• I will be back by 6 o'clock.
	• up to a certain time	• By 11 o'clock, I had read five pages.

Prepositions – Place (Position and Direction)

English	Usage	Example
	• room, building, street, town, country	• in the kitchen, in London
• in	• book, paper etc.	• in the book
	• car, taxi	• in the car, in a taxi
	• picture, world	• in the picture, in the world
	• meaning <i>next to, by an object</i>	• at the door, at the station
	• for <i>table</i>	• at the table
• at	• for events	• at a concert, at the party
	• place where you are to do something typical (watch	• at the cinema, at school, at work

English	Usage a film, study, work)	Example
• on	<ul style="list-style-type: none"> • attached • for a place with a river • being on a surface • for a certain side (left, right) • for a floor in a house • for public transport • for <i>television, radio</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • the picture on the wall • London lies on the Thames. • on the table • on the left • on the first floor • on the bus, on a plane • on TV, on the radio
• by, next to, beside	<ul style="list-style-type: none"> • left or right of somebody or something 	<ul style="list-style-type: none"> • Jane is standing by / next to / beside the car.
• under	<ul style="list-style-type: none"> • on the ground, lower than (or covered by) something else 	<ul style="list-style-type: none"> • the bag is under the table
• below	<ul style="list-style-type: none"> • lower than something else but above ground • covered by something else 	<ul style="list-style-type: none"> • the fish are below the surface • put a jacket over your shirt
• over	<ul style="list-style-type: none"> • meaning <i>more than</i> • getting to the other side (also <i>across</i>) • overcoming an obstacle 	<ul style="list-style-type: none"> • over 16 years of age • walk over the bridge • climb over the wall
• above	<ul style="list-style-type: none"> • higher than something else, but not directly over it 	<ul style="list-style-type: none"> • a path above the lake
• across	<ul style="list-style-type: none"> • getting to the other side (also <i>over</i>) • getting to the other side 	<ul style="list-style-type: none"> • walk across the bridge • swim across the lake
• through	<ul style="list-style-type: none"> • something with limits on top, bottom and the sides 	<ul style="list-style-type: none"> • drive through the tunnel
• to	<ul style="list-style-type: none"> • movement to person or 	<ul style="list-style-type: none"> • go to the cinema

English	Usage	Example
	building	<ul style="list-style-type: none"> go to London / Ireland
	<ul style="list-style-type: none"> movement to a place or country 	<ul style="list-style-type: none"> go to bed
	<ul style="list-style-type: none"> for <i>bed</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> into 	<ul style="list-style-type: none"> enter a room / a building 	<ul style="list-style-type: none"> go into the kitchen / the house
<ul style="list-style-type: none"> towards 	<ul style="list-style-type: none"> movement in the direction of something (but not directly to it) 	<ul style="list-style-type: none"> go 5 steps towards the house
<ul style="list-style-type: none"> from 	<ul style="list-style-type: none"> in the sense of <i>where from</i> 	<ul style="list-style-type: none"> a flower from the garden
	<ul style="list-style-type: none"> who gave it 	<ul style="list-style-type: none"> a present from Jane
	<ul style="list-style-type: none"> who/what does it belong to 	<ul style="list-style-type: none"> a page of the book
<ul style="list-style-type: none"> of 	<ul style="list-style-type: none"> what does it show 	<ul style="list-style-type: none"> the picture of a palace
<ul style="list-style-type: none"> by 	<ul style="list-style-type: none"> who made it 	<ul style="list-style-type: none"> a book by Mark Twain
	<ul style="list-style-type: none"> walking or riding on horseback 	<ul style="list-style-type: none"> on foot, on horseback
<ul style="list-style-type: none"> on 	<ul style="list-style-type: none"> entering a public transport 	<ul style="list-style-type: none"> get on the bus
<ul style="list-style-type: none"> off 	<ul style="list-style-type: none"> leaving a public transport, 	<ul style="list-style-type: none"> get off the train
<ul style="list-style-type: none"> out of 	<ul style="list-style-type: none"> leaving a car / taxi 	<ul style="list-style-type: none"> get out of the taxi
		<ul style="list-style-type: none"> by car, by bus
by	travelling	

Ex.1 Fill in at, on or in

1. In the most countries people drive the right.

2. I usually buy a newspaper my way to work.
3. Last year we had a lovely skiing holiday the Swiss Alps.
4. San Francisco is the west coast of the United States.
5. She spends most of the day sitting the window.
6. In the theatre we had seats the front row.
7. Write the name and address the front page of the envelope.
8. It's dangerous to play football the streets.
9. What is the longest river ... the world?
10. Do you want sugar your coffee?

Ex. 2 Fill in a suitable preposition.

- 1 The course begins 7 January and ends 10 March.
 2. The old road goes the village.
 3. Let's go for a walk the river.
 - 4 Wait for me! Don't go me.
 - 5 We walked ... my house ... the city centre.
 - 6 Hurry up! We have to go five minutes.
 - 7 We travelled ... Paris to Milan by train.
 - 8 A man came ... the house and got a car.
 - 9 I'm tired. I'm going home.
 - 10 Be careful! Don't fall
-

Ex. 3.

Ex 3. Fill in at, on, in, to or by

1. We decided not to go car.
2. She studied Paris for two weeks.
3. The exhibition the art gallery finished last Sunday.
4. I saw Ken Dave's wedding.
5. Linda is a student Cambridge University.
6. After some years he arrived back Scotland.
- 7 I like reading ... bed.
8. What time did you arrive the hotel?

9. Turn left the traffic lights.
 10. When are you going Greece?
-

Ex. 4 Use a suitable preposition.

- 1 I went to the window and looked
- 2 The plane flew ... the mountains.
- 3 I've been waiting an hour.
- 4 The dog swam the river.
- 5 The pictures are the shelves.
- 6 the age of twelve he wrote his first play.
- 7 We have to leave five minutes.
- 8 What time did you get ... the hotel?
- 9 spring they're always in Spain.
- 10 The price of coffee is going up April.

Keys to the exercises.

Розділ 1.

Ex.1.

Caps, tasks, ports, pipes, lakes, combs, pigs, hands, songs, tubes, names, meals, gloves, rooms, days, letters, doors, operas, countries, cities, duties, industries, lives, leaves, shelves, loaves, potatoes, Negroes, photos, zeroes, dresses, buses, wishes, roses, foxes, pages.

Ex. 2.

A lip, a log, a rabbit, a painter, a line, time, a slope, a kite, a pass, a phrase, a type, a dish, a country, a melody, a lorry, a calf, a wife, a half, a knife, a hero a cargo.

Ex.3

1. The children are playing in the yard.
2. The stories were very interesting.
3. We came up to the women who were working in the garden.
4. The matches will be held in Moscow.
5. The geese are in the yard.
6. The lorries passed by.
7. The tomatoes are ripe.
8. The books are on the shelves.
9. These watches were made in Japan.
10. The cat caught some mice.

Ex. 4.

1. our teacher`s pen	6. the captain`s order
2. correct	7. the pupils ` bags
3. Tom`s bicycle	8. correct

4. her child`s toy	9. the actors` arrival
5. correct	10. Dick`s father
- Ex. 5.
1. Jack`s pen	5. the workers` flats
2. my friend`s camera	6. this manager`s car
3. the pupils` books	7. his brother`s coat
4. the girl`s shoes	8. the teacher`s watch

Розділ 2.

Ex. 1.		Ex. 2.	
1. her	5. us	1. your	5. her
2. him	6. she	2. his	6. my
3. them	7. them	3. their	7. your
4. they	8. me	4. our	8. her
Ex. 3.	Ex. 4.	Ex. 5.	
1. much	1. little	1. some ... any	8. some
2. many	2. a few	2. some	9. some
3. much	3. a little	3. any	10. any ... any
4. many	4. little	4. any	11. some ... any
5. many	5. few	5. any	12. some
6. much	6. a little	6. some	
7. much	7. little	7. any	
8. many			
- Ex. 6.
1. anything	5. somebody	9. nobody
2. somewhere	6. something	10. anybody
3. anything	7. anybody	
4. anything	8. anything	

Розділ 3.

Ex. 1.	Ex. 2	Ex. 3
1. Are you a teacher?	1. has	1. is
2. Is your brother a worker?	2. have	2. am
3. Are you at home now?	3. has	3. is
4. Is he at home?	4. haven`t	4. are
5. Is your grandfather alive?	5. have	5. is
6. Is your neighbour at home?	6. haven`t	6. are
7. Are you ill?	7. hasn`t	7. is ... are
8. Where are you?		8. am ... is
9. What is your sister?		

Розділ 4.

- Ex. 1
- Do the children drink coffee in the morning? The children don`t drink coffee in the morning.
 - Does her sister dance very well? Her sister doesn`t dance very well.
 - Do the farmers grow potatoes? The farmers don`t grow potatoes.
 - Do the pupils remember this rule? The pupils don`t remember this rule.
 - Does Nick go to bed at ten? Nick doesn`t go to bed at ten.
 - Do they listen to the radio in the morning? They don`t listen to the radio.
 - Do you meet him every day? You don`t meet him every day.

8. Does it often snow in November? It doesn't often snow in November.
9. Do you want to play chess with him? You don't want to play chess with him.
10. Does his mother teach Geography at school? His mother doesn't teach Geography at school.
11. Does your cousin want to become a doctor? My cousin doesn't want to become a doctor.
12. Does she take a bus? She doesn't take a bus.

Ex.2.

1. Do you remember your first teacher?
2. Does your brother live in Odessa?
3. Do you spend your holidays in Crimea?
4. Do my pupils make mistakes in their dictations?
5. Do you speak French?
6. Does your daughter speak French?
7. Do my children speak French?
8. Do you live in a new house?

Ex. 3.

1. Do you go in for sport?
2. Do you like to play volleyball?
3. Do you travel much?
4. Do you collect stamps?
5. Do you want to become a driver?
6. Do you want to take a walk?
7. Do you play tennis?
8. Do you come home late?
9. Does your mother come home late?
10. Do your parents come home late?
11. Does your friend like to dance?
12. Does your father work at a factory

Розділ 6

Ex. 1.

1. Will the weather be fine? The weather won't be fine.
2. Will they go on trip? They won't go on trip.
3. Will he come to see me? He won't come to see me.
4. Shall we play chess? We shan't play chess.
5. Will the mother allow us to go to the theatre? She won't allow us to go to the theatre.
6. Shall we see the film on TV? We shan't see the film on TV.
7. Will the wind blow from the west? It won't blow from the west.
8. Will you wake me up? You won't wake me up.
9. Shall we take a taxi? We shan't take a taxi.
10. Shall we catch the train? We shan't catch the train.
11. Shall you call the doctor? I shan't call the doctor.
12. Will he come in time? He won't come in time.
13. Will it rain on Saturday? It won't rain on Saturday.
14. Will they stay at home? They won't stay at home.

Ex. 2 .

1. Shall you get up early?
2. Will you have dinner at 3?
3. What time will you have supper ?
4. What will you do tomorrow?
5. When will you have an English test?
6. Will you wait till I come back?
7. Will you go to the river?
8. Where will you go in the evening?

9. When will you go to Moscow?
10. How will you spend your day off?

Розділ 7.

Ex.1.

1. was	6. were
2. were	7. were
3. was	8. was
4. was	9. was
5. were	10. were

Ex.3.

1. Was Nick at home at that time? He wasn't at home at that time.
2. Were you angry with me? You weren't angry with me.
3. Was the girl afraid of dogs? The girl was not afraid of dogs.
4. Were we ready to have breakfast? We weren't ready to have breakfast?
5. Was the baby asleep? The baby wasn't asleep.
6. Were the boys at the stadium? The boys weren't at the stadium.
7. Were you glad to hear the news? You weren't glad to hear the news.
8. Were her parents at the theatre? Her parents weren't at the theatre.

Ex. 4.

1. Were you at the doctor's?
2. When were you at the doctor's?
3. Were you in Spain last year?
4. When were you in your native village?
5. Were you busy yesterday?
6. Where were you yesterday?

Розділ 8.

Ex. 1.

Looked, seemed, dressed, loved, cried, jumped, profited, enjoyed, hurried, cleared, regretted, carried, cooked, repaired, shouted, scattered, robbed, stirred, completed, peeled.

Ex. 2.

1. Did the teacher repeat the question? The teacher didn't repeat the question.
2. Did the boys play football in the afternoon? The boys didn't play football.
3. Did the girl catch cold? The girl didn't catch cold.
4. Did the mother turn off the gas? The mother didn't turn off the gas.
5. Did they sleep in the open air? They didn't sleep in the open air.
6. Did the pupils answer at once? The pupils didn't answer at once.
7. Did the boy break the window? The boy didn't break the window.
8. Did the woman change her clothes? The woman didn't change her clothes.
9. Did the tourists reach the village before dark? They didn't reach it before dark.
10. Did the clock strike five? The clock didn't strike five.
11. Did our team win the match? Our team didn't win the match.
12. Did the doctor allow you to go out? He didn't allow you to go out.

Ex. 3.

1. When did you receive the letter?
2. Where did you work five years ago?
3. What foreign language did you study at school?
4. What time did you get up this morning?
5. What did you do yesterday?
6. Where did your parents live?
7. When did you finish secondary school?

8. What did your friends do last night?
9. How did you spend your summer holidays?
10. How did you lose your way?
11. Which of your pupils made no mistake in the last dictation?
12. Who gave you this magazine?
13. Which of your friends came to see you yesterday?
14. Why did you decide to become a teacher?
15. Who told you about it?
16. When did they tell you about it?

Ex. 4.

1. What time did they start work?
2. Where did he see them?
3. How did they understand the rule?
4. Where did he go?
5. What did he eat?
6. Who grew roses?
7. How did she play tennis?
8. What did they drink?
9. Whose wife did your cousin see in Moscow?
10. Why did they lose their way?

Розділ 9 .**Ex.1.**

1. Is the teacher explaining the rule? The teacher is not explaining the rule.
2. Is the woman making the bed? She is not making the bed.
3. Are the boys skating? The boys are not skating.
4. Are you waiting for them? I am not waiting for them.
5. Are the children having supper? They are not having supper.
6. Is it raining? It is not raining.
7. Are you cleaning the blackboard? I am not cleaning it.

Ex.2.

1. I'm going ...
2. I'm standing ...
3. I'm writing ...
4. I'm holding...
5. I'm sitting...
6. I'm putting...
7. I'm taking...
8. I'm counting...
9. I'm drawing...
10. I'm carrying...

Ex.3. Part 1.

1. Are you going...?
2. Are you preparing...?
3. Is your sister working...?
4. Is the wind blowing...?
5. What are you thinking about?
6. Who are you waiting for?
7. What are you going to do?
8. Where are you standing?
9. Are you going...?
10. Do you often go ...?
11. Are you speaking...?
12. Do you speak...?
13. Is it raining...?
14. Does it often rain...?
15. Where are you going?
16. Where do you go?

Part 2.

1. Are you having...?
2. Are you doing...?
3. Are they playing...?
4. What are you writing?
5. What are you listening to?
6. Are you skating?
7. Do you skate?
8. What are you doing?
9. What do you do?
10. What languages do you study?

Ex. 4.

1. What are the children planting?
2. Where are they working?
3. What is the girl trying on?
4. Who is talking with his friend?

5. What are the students doing?
6. Where is the man sitting?
7. What is the girl doing?
8. What is she wearing?
9. Who is riding a bicycle?
10. What are they talking about?
11. Who is speaking over the telephone?
12. Why is the boy running fast?

Розділ 10.

Ex.2.

1. Has Mary switched ...? Mary hasn't switched
2. Have my relatives received ...? My relatives haven't received
3. Has our teacher travelled ...? Our teacher hasn't travelled
4. Has the boy passed ...? The boy hasn't passed
5. Has the girl broken ...? The girl hasn't broken... .
6. Has the director signed ...? The director hasn't signed... .
7. Have they seen ...? They haven't seen
8. Have you paid ...? You haven't paid
9. Have the pupils solved ...? The pupils haven't solved

Ex. 3.

1. I have cleaned the blackboard.
2. I have closed my book.
3. I have put my pen on the table.
4. I have brought my daybook.
5. I have opened the door.
6. I have written this word.
7. I have shown you my book.
8. I have put the pencil into my bag.
9. I have taken my English book out of my bag.
10. I have come up to the table.

Ex. 4.

1. The teacher is explaining
2. Mother is cooking
3. I'm doing
4. The boy is washing
5. We are having
6. Tom is painting
7. I'm cleaning
8. The girl is learning
9. I'm mending
10. The children are drinking... .

Розділ 11.

Ex. 1

1. can't come
2. can see
3. can't hear

Ex.2

1. must go
2. must meet
3. must wash

4. can't find
5. can speak

4. must learn
5. must go
6. must win
7. must be

Ex.3

- 1.No, you mustn't. You mustn't open the window.
- 2.No, you mustn't . You mustn't fish in this pond.
- 3.No, you mustn't. You mustn't play football here.
- 4.No, you mustn't. You mustn't use the phone.
- 5.No, they mustn't. They mustn't play in the street.
- 6.No, you mustn't. You mustn't smoke in this room.
- 7.No, you mustn't. You mustn't hunt in this forest.
- 8.No, you mustn't. You mustn't tell your friends about it.

Ex.4.

1. He may have bought
2. They may be
3. It may come... .
4. It may rain... .
5. The children may have been
6. She may have read
7. She may know
8. They may know
9. She may have gone
10. They may have left

Розділ 12.

Ex. 1.

1. the
2. a
3. a
4. the
5. an
6. the...the
7. a ... a
8. a ... a

Ex. 2.

1. turn off the light
2. ... send me a postcard.
3. What is the name of ...
4. ... a very big country.
5. What is the largest...
6. ... the colour of this carpet.
7. ... a headache.
8. ... an old house near the station.

Ex. 3.

1. tennis
2. the rooms
3. friends
4. parties
5. the shops
6. the milk
7. milk
8. football

Розділ 13.

Ex.1.

- a) three; thirteen; thirty; four; fourteen; forty; two; twelve; twenty; eight; eighteen; eighty; five; fifteen; fifty.
- b) Twenty-one; eighty-two; seventy-six; ninety-three; forty-one; sixty-five; thirty-four; ninety-eight; twenty-two; sixty-seven; eighty-three; thirty-two; seventy-nine.
- c) One hundred forty-three; nine hundred seventy-two; one thousand five hundred twenty-eight; five hundred fifty seven; seven thousand four hundred fifty-six; four hundred ninety-seven; one hundred and one.

Ex.2

- a) seventh; fourth; third; eighth; first; second; twelfth; eleventh; tenth; ninth.
- b) Twentieth; twenty-first; thirtieth; thirty-second; fortieth; forty-third; fiftieth; seventy-fifth.

Ex.3.

The seventh of November, nineteen forty-five; the thirty-first of December, two thousand and one; the twelfth of April, nineteen sixty-one; the seventh of October, eighteen fifty-four.

Розділ 14.

Ex.1.

1. older
2. hotter
3. more expensive
4. worse
5. further
6. more difficult

Ex. 2.

1. bigger
2. more interesting
3. taller
4. harder
5. more comfortable
6. better
7. nicer
8. heavier

Ex. 3.

1. the oldest building
2. the happiest day
3. the best film
4. the most popular singer
5. the worst mistake
6. the pretties village
7. the coldest day
8. the most boring person

Розділ 15.

Ex. 1.

1. She eats slowly.
2. She translated correctly.
3. She walks quickly.
4. She cooks carelessly.
5. He arrived unexpectedly.
6. He dances excellently.
7. He died suddenly.
8. She spoke wonderfully.

Ex.2.

1. Tom drives more carefully than Peter.
2. The taxi is faster than a bus.
3. Helen speaks more calmly than Jane.
4. He came later than me.
5. Nick speaks slower than Peter.
6. Susan speaks French better.
7. His father gets up earlier than Harry.
8. Jack does his grammar exercises more carefully as he did last year.

Розділ 16

Ex. 1.

1. He sent the fax.
2. Did he sent the other fax?
3. Will Mr. Berg meet Adam at the airport?
4. Mr. Berg will meet Adam at the airport.
5. Mr. Lee has invited me to the receptionist.
6. Is the teacher going to collect the homework?
7. The teacher is going to collect the homework..

Ex. 2.

1. I was wakened by a noise.
2. The medicine was prescribed to me.
3. Many mistakes were discovered in her test.
4. They were invited to a party last night.
5. A cure for aids will be discovered some day.

Ex. 3.

1. enjoys
2. was established
3. established
4. were established
5. were replaced ... were studied and kept

Ex. 4 .

1. The sick man was taken to the hospital.
2. My shoes have been cleaned.
3. Jack was invited but Tom wasn't invited.
4. Umbrellas must be left in the cloakroom.
5. My piano is being repaired at the moment.
6. This room has not been used for ages.

Ex. 5.

2. The brakes are tested.
3. The filters are replaced.
4. Air is put in the tyres.
5. The battery is checked.
6. The lights are tested.
7. The broken parts are repaired.

Розділ 17.

Ex.1	Ex. 2	Ex.3	Ex.4
1. on	1. on on	1. by	1. out
2. on	2. through	2. in	2. over
3. in	3. along	3. in	3. for
4. in	4. without	4. at	4. across
5. at	5. from ... to	5. in	5. on
6. in	6. in	6. to	6. at
7. on	7. to	7. in	7. in
8. in	8. out of ... into	8. to	8. to
9. in	9. -	9. at	9. in
10. in	10. off	10. to	10. in

Таблиця неправильних дієслів

1 форма	2 форма	3 форма	переклад
be	was/were	been	бути
become	became	become	стати
begin	began	begun	починати
blow	blew	blown	дути

break	broke	broken	ламати
bring	brought	brought	приносити
build	built	built	будувати
buy	bought	bought	купувати
catch	caught	caught	ловити
choose	chose	chosen	вибирати
come	came	come	приходити
cost	cost	cost	коштувати
cut	cut	cut	різати
do	did	done	робити
draw	drew	drawn	тягти, малювати
drink	drank	drunk	пити
drive	drove	driven	вести
eat	ate	eaten	їсти
fall	fell	fallen	падати
fight	fought	fought	боротися
find	found	found	знаходити
fly	flew	flown	літати
forget	forgot	forgotten	забувати
get	got	got	одержувати, ставати
give	gave	given	давати
go	went	gone	іти, ходити
grow	grew	grown	рости
have	had	had	мати
hear	heard	heard	чути
hold	held	held	тримати
keep	kept	kept	тримати, зберігати
know	knew	known	знати
leave	left	left	залишати
light	lit	lit	запалювати, засвічувати
lose	lost	lost	губити, втрачати
make	made	made	робити
meet	met	met	зустрічати
put	put	put	класти
read	read	read	читати
rise	rose	risen	підніматися
run	ran	run	бігти
say	said	said	сказати
see	saw	seen	бачити
sell	sold	sold	продавати
send	sent	sent	посилати
shine	shone	shone	сяяти, блищати
sing	sang	sung	співати
sit	sat	sat	сидіти
sleep	slept	slept	спати

speak
write
win

spoke
wrote
won

spoken
written
won

говорити, розмовляти
писати
вигравати

Зміст

Вступ	3
Розділ 1 Іменник	4
Утворення множини іменників	
Присвійний відмінок	
Розділ 2. Займенник	5
Особові займенники	
Присвійні займенники	
Кількісні займенники	
Неозначені займенники	
Складні неозначені займенники	
Зворотні займенники	
Розділ 3. Дієслово. Прості часи. Дієслова to be і to have в Present Simple Tense.....	9
Розділ 4. Present Simple Tense	11
Розділ 5. Future Simple Tense дієслова to be.....	13
Розділ 6. Future Simple Tense.....	14
Розділ 7. Дієслова to be і to have в Past Simple Tense	15
Розділ 8. Past Simple Tense.....	16
Розділ 9. Present Continuous Tense.....	19
Розділ 10 .Present Perfect Tense.....	20
Розділ 11. Модальні дієслова	23
Розділ 12. Артикль	26
Вживання неозначеного артикля	
Вживання означеного артикля	
Відсутність артикля перед обчислюваними іменниками	
Розділ 13. Числівник	30
Розділ 14. Прикметник.....	33
Розділ 15. Прислівник	35
Розділ 16. Пасивний стан дієслова.	36
Розділ 17. Прийменники часу та місця.	38
Ключі до вправ	45
Таблиця неправильних дієслів	53

Навчальне видання

**Сазикіна Тетяна Павлівна, Черняєва Ірина Анатоліївна,
Яцун Євгенія Матвіївна**

**Методичні розробки лексико-граматичного матеріалу
з англійської мови для вступників до
ОРІДУ НАДУ при Президентіві України**

Відповідальний за випуск О.І.Чебан

Підписано до друку
Формат 60*84/16. Папір друкарський.
Гарнітура «Times». Друк цифровий. Обл.-вид.арк. 2
Тираж 200 прим. Зам. №

Видавництво
Одеського регіонального інституту державного управління
Національної академії державного управління
При Президентіві України
Свідоцтво ДК №1434
від 17 липня 2003 р.
65009 м. Одеса, вул.. генуезька, 22
Тел.. (0482) 63-26-65, 68-14-62
www.oridu.odessa.ua